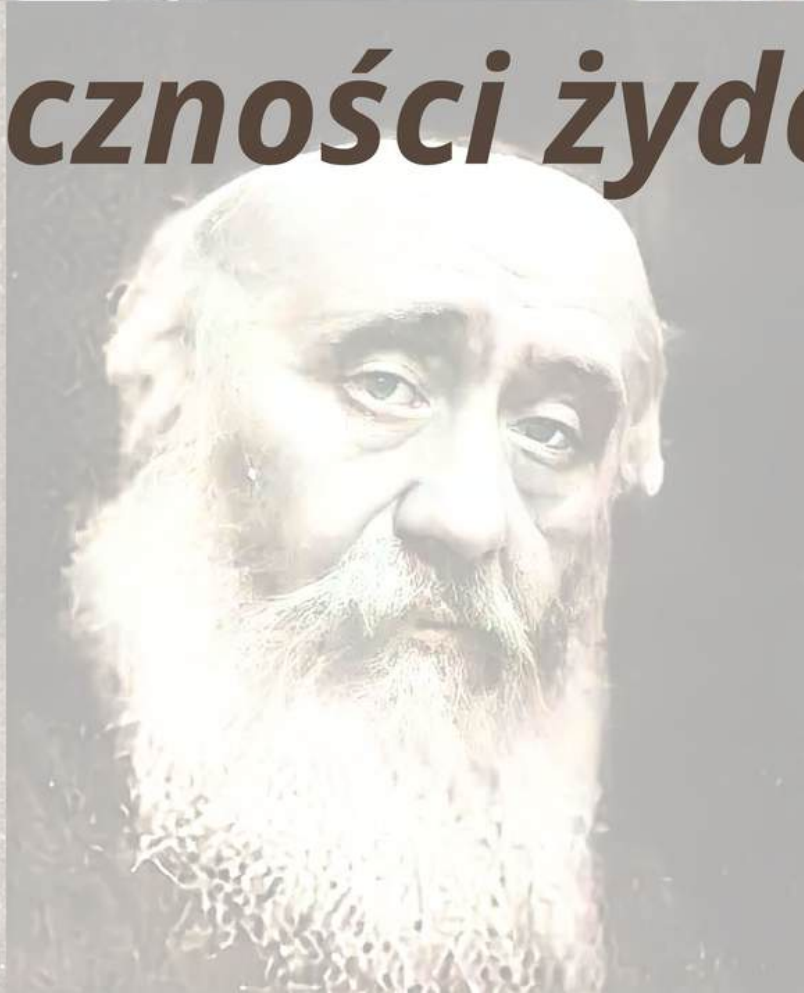

Przedwojenni Rabini Synagogi Nożyków – ich zasługi dla społeczności żydowskiej i dla Warszawy

Cykl wykładów dofinansowany ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.
Wykłady wyrażają jedynie poglądy autora i nie mogą być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

< **Fundacja**
im. prof. Mojżesza Schorra

ABRAHAM CWI PERLMUTTER [1843-1930]

samouk, autorytet w naukach talmudycznych, poseł na Sejm

1791 — 3 MAJ — 1916. UROCZYSTY POCHÓD W WARSZAWIE.
Rabinat warszawski ze 105-letnim rabinem Perlmutterem na czele, (X).

Fot. Marjan Tuks.

źródła błędnie przedstawiają **wiek rabina** – często piszą o nim jako o wiekowym 90-letnim czy nawet 100-letnim staruszku. A prawda jest taka, że na tym zdjęciu miał zaledwie 73 lata!

FAKTY Z ŻYCIA

- Urodził się w roku 1843 w Łęczycy w bardzo religijnej rodzinie – był synem chazana i kompozytora Lejzera Perlmuttera
- Już w 1861 roku został rabinem w Łęczycy – jego rabiniczna kariera była niezwykle bogata. Pełnił funkcję rabina w Będzinie, Oświęcimiu, Pabianicach, Radomiu, Raciążu – wyliczać można długo
- W Raciążu nauczył się rosyjskiego po to, by jako przedstawiciel społeczności żydowskiej płynnie porozumiewać się z urzędnikami.
- W 1886 roku został rabinem Radomia – zyskał przydomek Radomer Rav

Rabin Perlmutter dobrze się prezentował. Miał dobrą znajomość języka, takt, inteligencję i ogromną wiedzę. Był bardzo szanowany w kręgach rządowych, co dobrze mu służyło, gdy podejmował wysiłki, aby anulować lub złagodzić różne dekryty. Pracował na rzecz różnych instytucji w mieście, zwłaszcza Talmudu Tory.

WARSZAWA

W roku 1902 został rabinem Warszawy i przewodniczącym sądu rabinackiego. W tym samym roku brał udział w otwarciu nowopowstałej synagogi – Synagogi Małżonków Zalmana i Ryfki Nożyków mieszczącej się przy ul. Twardej 6

[...] na bime wszedł rabin Perlmutter, który wygłosił wspaniałe kazanie [...], pobłogostawił r. Zalmana Nożyka i jego małżonkę, którzy byli pierwszymi spośród zamożnych członków naszej społeczności w Warszawie, by przeznaczyć własne środki i zasadzić to drzewko, którego owoce także będą miały uświęcony cel, gdyż wszelkie dochody synagogi będą przeznaczone na cele dobroczynne: na opiekę nad chorymi (bikur cholim), na szkołę „Talmud Tora”, na pomoc dla sierot itp., i będzie budził pozostałych zamożnych obywateli, by uczyli się z postępów reb Z. Nożyka, i będzie budzić społeczność, która będzie modlić się w tej synagodze, by cenili ją gdyż jest ona „małą Świątynią”, siedzibą Boga i jego Tory.

fragment tłumaczenia z „Ha-Cfira”, 27 maja 1902 rok

RABIN

SĘDZIA, DORADCA, DUCHOWY OJCIEC

NABOŻEŃSTWA

Ostatnia posługa.
 Dziś, o godzinie 12 południe, z rampy kolei warszawsko-wiedeńskiej odbyło się wyprowadzenie zwłok zmarłego nagle w pociągu pod Toruniem Zygmunta Frumkina, znanego przemysłowca tutejszego i członka zarządu Gminy żydowskiej.
 W oddaniu ostatniej posługi wziął udział bardzo liczny zastęp publiczności, złożony z różnych warstw społecznych, z członkami zarządu Gminy, oraz rabinatem na czele.
 Na cmentarzu, po odprawieniu nabożeństwa żałobnego, przemawiali, charakteryzując działalność i zasługi zmarłego: prezes zarządu Gminy p. Michał Bergson, rabin Perlmutter, p. Bernard Lauer i kaznodzieja dr. Poznański.
 Prezes Gminy, p. Michał Bergson, podniósł w szczególności zasługi zmarłego przy administracji cmentarzami Gminy i położył nacisk na zupełne zsolidaryzowanie się obywatelskie zmarłego z tutejszymi interesami, pomimo, że przybył do kraju z ościennych prowincji.

źródło: "Nowa Gazeta poświęcona wszelkim zjawiskom życia społecznego". R. 4, 1909, № 14, 11 stycznia 1909

כשר לפסח
KUNEROL
 אין גאר אנטוויקל אונטער דער השגחה פון הרב ר' שמואל עהרענפעלד פון סער ריינער
 דערט אויסגעארבעט אונטער דער השגחה פון הרב ר' שמואל עהרענפעלד פון סער ריינער
 מאטערסבורג פון הרב ר' אברהם צבי פערלמוטער און הרב

KOSZERNOŚĆ

„Koszerowanie“ młyna. 23 marca rabini warszawscy Segal, Perlmutter, Kupiec i Sutszechter „koszerowali“ według gaz. żyd. — młyn p. Michlera na Woli w celu mielenia tam pszenicy na „macę” wielkanocną.

źródło: "Kurjer Płocki - Organ Polityczno-Społeczny Ziemi Mazowieckiej". R. 2, 1916 nr 73 (30 III)

AUTOR ROZPRAW TALMUDYCZNYCH

ספר
דמשק אליעזר
 והוא
 שאלות ותשובות
 ומשא ומתן של הדכה מענינים הנוגעים
 לארבעה חלקי השלחן ערוך
 עורר חידושי גמ' אשר יעתי ומוצאי בעזרת דבר ולכן
 בעומקא של הדכה כיד הי הטיבה עמי. וגלה לזה קונטרס
 חידושי אגדה הנקרא **אריץ צבי**. הצעיר באלפי יהודא
אברהם צבי נהרג גדול הצדיק טיה **אליעזר** וצלה
 כעומתה ס. אכן משה מרחוק ומהרה. מלפנים אברק
 ראדום. וכעת עבר נצח לעדת ישראל פהק ווארשא:
 כל ספר זה ייר עלף תלמידי נשכ והוא חסד קטור.
פיעמארקוב
 אצל ר' נתן נטע נ"י קראנענבערג
 שנת תרס"ה לפק
 СЕФЕРЪ ДАМЕСИКЪ ЭЛИЕЗЕРЪ
 т. е. ДОВѢРЕННЫЙ ЭЛИАЗЕРА
 Тира III Христианской вѣг. Петербург

Seans spirytystyczny w rabinacie

Słynna czarodziejka obiecała wywołać ducha zmarłej osoby

ZAMIAST WIDMA, RABINI UJRZELI NAGĄ NIEWIASTĘ

(j) W domu nr. 32 przy ulicy Gesiej zamieszkuje słynna kabalarka, p. Chana Puławska. Kljentele ma doborową, zarobki dostateczne, mimo to nie jest szczęśliwa.

Porzucił ją mąż, rozwodu nie udzielił i co gorsza, niewiadomo gdzie się obraca. Kobiety takie zowią się „agune”, w związku małżeńskim wstępować im nie wolno.

★

Przed paroma dniami pani Chana zgłosiła się do rabinatu (Grzybowska 26) i oświadczyła, że pragnie urządzać seans spirytystyczny

w obecności rabinów oraz zaproszonych dziennikarzy żydowskich. Ofertę przyjęto z niedowierzaniem.

— No, co ty nam pokażesz na tym seansie? — zagadnął rabin Ryczywół.

— Co ja mogę pokazać? Rebe, ja mogę wywołać ducha, ja tak zrobię, że

stół się będzie kręcił i kręcił, a krzesła to zaczną skakać po całym pokoju!

Zdumiony rabin uszom nie wierzył. Ponieważ czarodziejka nie nie żądała za swój popis, stało na tem, że seans odbędzie się we wtorek o godzinie 7-ej wieczorem.

W oznaczonym terminie, i wczoraj

do rabinatu zawitali przedstawiciele prasy żydowskiej. Na żądanie p. Chany, okna w pokoju zostały szczelnie zasłonięte, poczem utworzono „łańcuch” dokoła stołu.

W seansie oprócz rabinów: Ry-

czywola, Kahana, Zylbersztajna i Judkowskiego wziął udział sędziwy poseł na Sejm, 90-letni rabin Perlmutter.

— Proszę się mocno trzymać za ręce, a ja tymczasem wywo-

lam pewnego nieboszczyka — zawołała niewiasta, gasząc światło.

Zebrani poczuli dreszcz trwogi. W ciemnościach istotnie zaczęły się rozlegać jakieś

szmery, stapania, szelest tkanin, ciche trzaski.

— Co to może być? — zagadnął szeptem jeden z uczestników.

— Ektoplazma — objaśnił drugi, lepiej obeznany ze spirytyzmem.

Nagle dał się słyszeć głos kabalarki:

— Proszę uważać!

Zajaśniało światło elektryczne... oczom zdumionych rabinów ukazała się naga, pani Chana, bez koszulki, bez pończoch, bez bucików.

Powitano ją okrzykiem zgrozy. Pierwszy zerwał się od stołu rabin Kahane i uciekł, za nim inni.

Poseł Perlmutter przetarł okulary, podszedł do czarodziejki, a następnie szybko odskoczył.

★

Zapytana przez dziennikarzy, figlarna wróżka odrzekła:

— Ja to zrobiłam, żebyście panowie napisali o mnie w gazecie, że jestem przystojna. Może mój mąż to przeczyta i wróci.

Jak twierdzą świadkowie, pani Chana jest istotnie „sam-cy-mes”.

Amerykańska gwiazda filmowa

Kobieta zn

Działalność poza granicami kraju

POŻYCZKA NASZA W AMERYCE z r. 1927 spadła w cenie z 92 dol. na 88 i pół dol. Zniżka kursu utrudnia Polsce zaciąganie następnych pożyczek i powoduje brak pieniędzy i zastój, który się odbija i na ludności żydowskiej. Dlatego zapewne rabin warszawski Perlmutter wezwał żydów amerykańskich, aby kupowali polską pożyczkę, gdyż rząd polski traktuje żydów w Polsce dobrze. Zobaczymy, co na to powiedzą żydowscy bankierzy amerykańscy.

źródło: „Przyjaciel Ludu”. 1928, nr 44

Perlmutter w Anglii i Ameryce.
Warszawa 22.10. (Tel. wł. „Kur. Pł.”) Korespondent nasz donosi, że żydzi wysłali posła rabin Perlmuttera do Anglii i Ameryki w misji politycznej. Poseł Perlmutter w Anglii wystąpił z mową, broniącą do pewnego stopnia Polskę i Polaków, oraz siewającą wieści o pogromach żydów w Polsce.

źródło: „Kurjer Płocki Organ Polityczno-Społeczny Ziemi Mazowieckiej”, R. 5, 1919 nr 240

Narady odbywają się w miejscowości kura-cyjnej Homburg, z udziałem delegatów żydów zagranicznych, *Rotszyldów* i innych.

Uchwał jeszcze nie powzięto. Narady będą trwały cały tydzień.

Gazety zaznaczają, że na zjeździe ujawnia się silna solidarność między tutejszymi a niemieckimi rabinami, którzy dotychczas nie utrzymywali z sobą stosunków bliższych.

Zjazd rabinów pod Frankfurtem
źródło: „Słowo pismo polityczne”, 1909 rok, nr 192

DOBROCZYNNOŚĆ

1913 rok - otwarcie towarzystwa Dom Starców na Górczewskiej

1912 rok – przemawia podczas uroczystości położenia kamienia węgielnego pod budowę uzdrowiska dla chorych na gruźlicę w Otwocku

w tym samym roku przemawiał na otwarciu przytułku dla ubogich położnic (ul. Twarda 27)

W towarzystwie „Dom starców”. Wczoraj nastąpiło uroczyste otwarcie nowego towarzystwa filantropijnego, mianowicie „Domu starców” przy ul. Górczewskiej № 5a. Jest to przytułek dla ubogich starców wyzn. mojżeszowego. Uroczystość zajął przemówieniem w języku hebrajskim rabin Perlmutter, po-

źródło: „Nowa Gazeta”. R. 8, 1913, № 43, 27 stycznia

EDUKACJA

1916 rok – przemawia podczas otwarcia kursów pedagogicznych dla warszawskich mełamedów, czyli właścicieli chederów

1924 rok - bierze udział w inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Warszawskim

Święto Nauki Polskiej Uroczysty akt otwarcia roku szkolnego w Uniwersytecie warszawskim

(m). Szum. Gwar rozmów. Łoskot zajmowanych krzeseł... Gdzieś gdzieś okrzyk głośniejszego powitania, stłumiony śmiech...

Wielka aula Uniwersytetu Warszawskiego, zdobna zielenią i barwami narodowymi; wzdłuż ścian las sztandarów, zrzeżeń i korporacji akademickich mieni się tęczą barw. Sala zapełniona po brzegi przybyłymi na

wielkie święto nauki — inaugurację nowego roku akademickiego.

Pierwsze rzędy krzeseł zajęli przedstawiciele władz z p. min. oświaty, Miklaszewskim, dyrektorem departamentu p. Zawidzkim i wojewodą warszawskim p. Soltanem na czele. P. marszałek Rataj, posełowie Thugutt i Rabski — reprezentują Sejm; — duchowieństwo wszystkich wyznań — ks. kardynał Kakowski, archimandryta warszawski Dionizy i rabin Perlmutter; władze wojskowe — komendant miasta gen. Suszyński; dalej szereg przedstawicieli organizacji społecznych, publiczność, młodzież.

Nagle rozmowy milkną. Przy dźwiękach hymnu narodowego wkracza do sali senat Uniwersytetu w togach i biretach z J. M. rektorem prof. dr. Fr. Krzysztalowiczem we wspianym gronostajowym płaszczu — na czele.

Uzupełnia go długi szereg nazwisk profesorów, którzy zagranicą prowadzili studia, nawiązywali kontakt z uczonymi zagranicznymi, reprezentowali sławę nauki polskiej.

Zabrzmiała jednak w sprawozdaniu gorzka nuta, skierowana pod adresem tej części młodzieży, która, figurując leno na liście słuchaczy, traktuje Uniwersytet, jako źródło wszelkiego rodzaju ulg i ułatwień. Stwarza to przeciężenie Uniwersytetu i zamyka drogę do nauki tym, którzyby się naprawdę jej oddali.

Po przemówieniu prorektora, nastąpił symboliczny akt przekazania władzy nowemu rektorowi. Wśród ówczków hymnu „Gauze Mutter Polonia”, odśpiewanego przez chór Akademickiego Koła Muzycznego, prof. Koscheimbahr-Lyskowski zawiesił na szyi nowego rektora łańcuch oraz wręczył mu berło i pierścień rektorski.

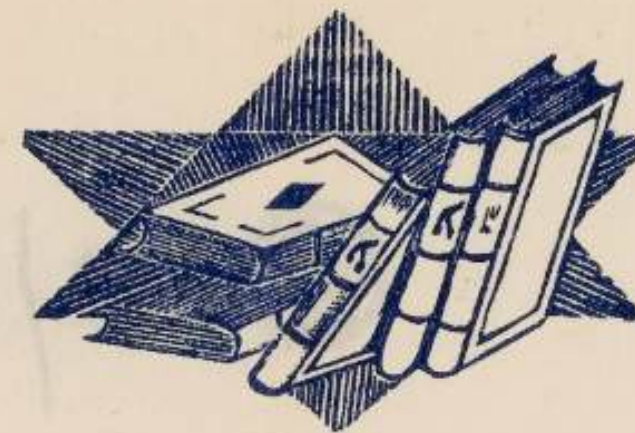
Następny punkt uroczystości obejmował wykład rektora prof. dra F. Krzysztalowicza na temat: „Ustęp z biologii światła”, poczem nastąpiła imatrykulacja nowych studentów, wśród których figuruje p. Narutowicz syn S. p. prezydenta Narutowicza, p. Wojciechowski, syn obecnego Prezydenta, panny Soltanówna, córka wojewody warszawskiego, Thuguttówna i Rabska — córki po-

Wyższa Uczelnia Talmudyczna

„MESYWTA”

Warszawa I, Ś-to Jerska 18.—Tel. 11.53.96.

Stow. zaleg. przez M. S. W. 1319

יש, כה גבורה

„מתיבתא”

ווארשא I, יערסקי 18. — טלפון 11.53.96.

בתשובה נא להזכיר מספר.....

REPREZENTANT SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ

Perlmutter żąda tylko równouprawnienia.

Rabin Perlmutter zabrawszy głos oświadcza, że nie jest mówcą ani politykiem. Żąda dla żydów tylko równouprawnienia obywatelskiego. Cytując tekst z księgi starego przymierza, podkreśla, że odrodzenie Polski jest cudem. Jeżeli Polsce będzie dobrze, będzie też i żydom w niej dobrze. Modlitwy codzienne żydowskich kapłanów zawierają ustęp, proszący o błogosławieństwo dla władzy i zwierzchników jej. Takim zwierzchnikiem jest Paderewski, którego mówca błogosławi jako kapłan.

Paderewski uścisnął dłoń Perlmutterowi i podziękował mu wzruszony za jego przemówienie.

1919 rok – Paderewski dziękuje Perlmutterowi,
źródło: "Przegląd Wieczorny", 1919 rok, nr 44

WYDAWCA PREZYMATY
W adre. — ul. 400. tel. 4000
KRAJOWA — ul. 100. tel. 4000
ADRES
REDACJA I ADMINISTRACJA
ul. Światła 20. Tel. 4417. 4418.
220.00. Administracja 2210. 2205.
Pierwsza drukarnia i składnica w Warszawie

Express Poranny

ROK V NR 185 WARSZAWA, PONIEDZIAEK 5 LIPCA 1926 CENA 20 GR.

AUTOBUSY
do katedry i do dworca
nr 10, 20, 30 i 40
wskazywać drogę
Dok. Techniczny-Handlowy
Aleksander ADAMCZYK
Warszawa, ul. Jerozolimskie 2
tel. 144-00 i 144-01

W 150 rocznicę Niepodległości Stanów Zjednoczonych

Akademia w ratuszu

Prezydent Rzeczypospolitej z posłem St. Ziedzieli
w otoczeniu marszałków Sejmu i Senatu w ratuszu.

Punktem kulminacyjnym wczorajszych uroczystości była akademia w sali Rady miejskiej, oraz defilada wojska, organizacji przysposobienia wojskowego, oraz młodzieży szkolnej przed p. Prezydentem Rzeczypospolitej, Plac Teatralny, który był terenem uroczystości, na długo przed godz. 12 zapelniał się począł publicznością. W głębi na tle przyozdobionego dywanami i zielenią teatru Wielkiego rozwinał się długi linia szwadron szwoleżerów, frontem do Ratusza ustawiała się honorowa kompania 36 p. p. z chorągwią i orkiestra.

Sala Rady miejskiej również efektownie ozdobiona, z wielkim portretem pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych Washingtona, szybko zapelniała publicznością. Około godz. 12 m. 15 przybywa marsz. Rataj, niebawem zaś niemal wszyscy członkowie rządu z premierem Bardeną, oraz marsz. Traupczyński.

Obecny jest również kardynał Kakowski, metropolita Dyonizy, główny rabin Perlmutter, liczni przedstawiciele władz państwowych, Sejmu i Senatu, oraz korpusu dyplomatycznego. Przybył także prof. Kemmerer.

Wróćcie dźwięki hymnu narodowego, oraz entuzjastyczne okrzyki publiczności zwiastują przyjazd p. Prezydenta.

Po krótkich powitaniach z kardynałem Kakowskim, oraz członkami rządu, p. Prezydent zajmuje specjalnie dla niego przygotowany fotel przed podium, po czym prezes Rady miejskiej sen. Baliński otwiera akademię krót-

1926 rok – bierze udział w uroczystej akademii w warszawskim Ratuszu z okazji 150-rocznicy Niepodległości Stanów Zjednoczonych

Pierwsza cegła pod wspaniały gmach Poświęcenie kamienia węgielnego pod Muzeum Narodowe w Warszawie

Wczoraj o godz. 11 rano odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę nowego gmachu Muzeum Narodowego.

W obecności przedstawicieli sfer rządowych, wicemin. gen. Konarzewskiego, gen. Wróblewskiego, p. R. Przeździeckiego, reprezentantów miasta, przedstawicieli literatury, sztuki, prasy i t. d. poświęcenia dokonał kard. Kakowski, poczem wygłosił odczyt o liczności przemówienie, składając w imieniu kościoła katolickiego hołd polskiej kulturze i sztuce.

Prez. Jabłoński przedstawił dzieje komitetu budowy i wyraził nadzieję, że Muzeum zostanie już otwarte za lat trzy. Koszt budowy wyniesie około 5 milionów złotych.

Po części oficjalnej uroczystości wysunął się naprzód sędziwy rabin Perlmutter i, uściskawszy dłoń kard. Kakowskiego, wzruszonym głosem wypowie-

dział krótkie przemówienie, wznosząc okrzyk: „Niech żyje Polska!”.

Na zakończenie uroczystości uczestnicy złożyli swoje podpisy na dwu ozdobnych arkuszach, z których jeden został wmurowany do fundamentów gmachu, a drugi wystawiony będzie w Muzeum.

1927 rok – wygłasza przemówienie podczas uroczystości położenia kamienia węgielnego pod budowę Muzeum Narodowego w Warszawie

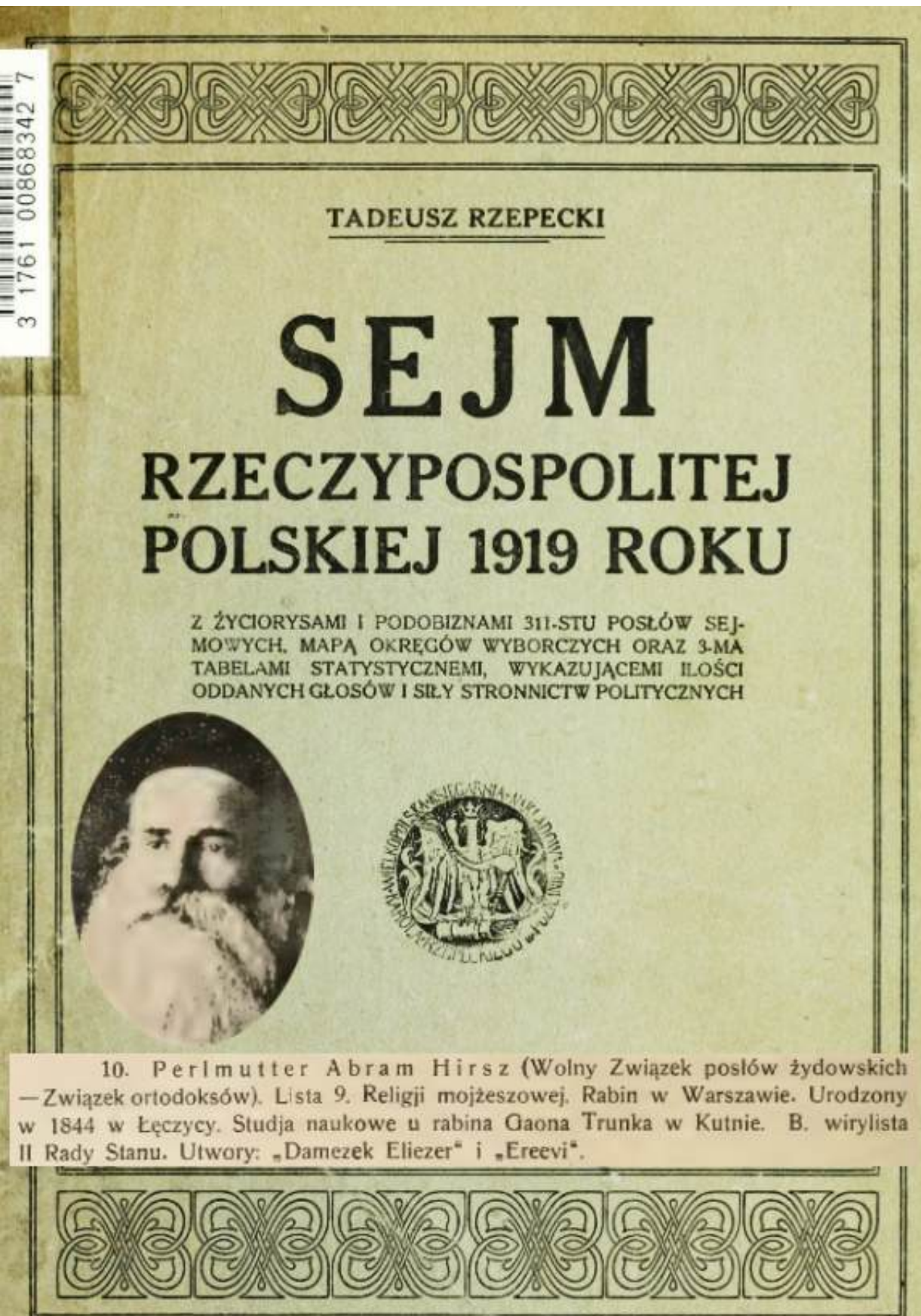
W) **Znak czasu.** Żydowska prasa warszawska donosi: Na starszy wiekiem rabin w Warszawie — Perlmutter, zwrócił się do księcia Radziwiłła z prośbą, że pragnie go odwiedzić celem omówienia z nim pewnej sprawy. W odpowiedzi ks. Radziwiłł zaznaczył, że pragnie pierwszy złożyć wizytę rabinowi. To też ks. Radziwiłł odwiedził rabiną w jego mieszkaniu i odbył z nim godzinną rozmowę. Na pamiątkę odwiedzin rabin Perlmutter ofiarował ks. Radziwiłłowi swoją fotografię. Rewizyta nastąpi w najbliższej przyszłości.

1928 rok - spotkanie Rabina Perlmuttera z księciem Januszem Franciszkiem Radziwiłłem, „Głos Polski bezpartyjny, polski, katolicki dziennik dla pogranicza Polski Zachodniej”

POLITYK

1916-1918 - reprezentował społeczność żydowską w Radzie Regencyjnej i Tymczasowej Radzie Stanu

1919-1922 - z ramienia partii Agudat Israel zasiadał w Sejmie Ustawodawczym. Był posłem z okręgu lubelskiego. Należał do klubu Związku Posłów Narodowości Żydowskiej. Opowiadał się za zrównaniem praw Żydów z prawami innych obywateli i autonomią gmin żydowskich.

3 1761 00868342 7

TADEUSZ RZEPECKI

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 1919 ROKU

Z ŻYCIORYSAM I PODOBIZNAMI 311-STU POSŁÓW SEJ-
MOWYCH. MAPĄ OKRĘGÓW WYBORCZYCH ORAZ 3-MA
TABELAMI STATYSTYCZNYMI, WYKAZUJĄCEMI ILOŚCI
ODDANYCH GŁOSÓW I SIŁY STRONNICTW POLITYCZNYCH

10. Perlmutter Abram Hirsch (Wolny Związek posłów żydowskich
— Związek ortodoksów). Lista 9. Religii mojżeszowej. Rabin w Warszawie. Urodzony
w 1844 w Łęczycy. Studja naukowe u rabina Gaona Trunka w Kutnie. B. wirylista
II Rady Stanu. Utwory: „Damezek Eliezer” i „Erewi”.

**"Świat jest zbudowany na
miłosierdziu" i obowiązkiem
kazdego człowieka jest
urzeczywistnianie tej myśli**

Zadanie Ob. Kom. Oświaty pub. —
przypomniał nam i stwierdził słowo
starożytnego wiekera: "ה' עושה חסד".
"Świat na miłosierdziu zbudowany" na owej
podstawie wielkiej i wzniosłej starożytnej
podkład wszelkich ucnie religijnych, a
charakter najcenniejszy dar jakim Bóg
człowieka wyposażył i nadwzrostkie
istoty wyniósł, a więc uważam że
jwidlym obowiązkiem kazdego człowieka
jest popierać one zadanie aby taka racja
myśl się urzeczywistniła i widocznie
kzsały przyjmowała. Rabin Perlmutter

Przemówienie rabina Perlmuttera.

Marszałek oznajmia, że wyraził życzenie złożenia deklaracji reprezentant wyznania mojżeszowego rabin Perlmutter, który dotychczas nie miał sposobności zabrania głosu, gdyż czekał, aż reprezentant duchowieństwa katolickiego przemówi z trybuny. Ponieważ to się już stało, rabin Perlmutter przemówił jak następuje: (w streszczeniu):

„Jest Król wszech królów, który obsadza królów na tronach i ich strąca. Naród polski, nasza stara matka, nasza ziemia z długiego uśpienia ocknęła się. Doszło do tego, z łaski Bożej, że utworzona została Rada stanu, składająca się z tylu poważnych osób, mających przed sobą jedyny cel, jedyną metę: rozwinąć państwowość polską. Mądrość, siła i bogactwo są to najważniejsze czynniki w życiu człowieka. To jest słuszne, że Rada nasza tak gorliwie zajmuje się sprawą przyjscia z pomocą wszystkim uciśnionym. Ze wzruszeniem sercem wznoszę ręce nasze do Najwyższego Kierownika losów naszych i mówię: Oby natchnął serca wasze, panowie, Bóg mądrością i rozwagą, tudzież życzliwością i przychylnością względem nas izraelitów, którzy zawsze są gotowi z całej duszy i ciała służyć i spełniać obowiązki swe obywatelskie wobec Polski. Niech więc słońce szczęścia naszego już więcej nie zachodzi i niech żyje Polska!“ (Oklaski.)

Patriotyczna postawa i zaangażowanie w poprawę relacji polsko-żydowskich, w budowanie jedności

źródło: "Kurjer Warszawski wydanie poranne". R. 98, 1918, nr 210,
posiedzenie Rady Stanu

Zgon b. posła rabina A. Perlmuttera

Dziś rano zmarł w Warszawie na atak sercowy w sędziwym wieku 95 lat rabin Abraham Perlmutter.

B. p. A. Perlmutter pochodził z Radomia, skąd przed 40 laty przybył do Warszawy.

Działalność jego zarówno wśród społeczeństwa żydowskiego, jak i praca nad zgodnym współżyciem polsko - żydowskim, którego był gorącym zwolennikiem i czynnym propagatorem — zjednały mu powszechny szacunek i poważanie.

W roku 1916, podczas pierwszego pochodu 3-majowego w Warszawie, jeszcze za czasów okupacji niemieckiej, b. p. rabin Perlmutter szedł na czele przedstawicieli rabinatu warszawskiego.

Wybrany następnie członkiem Rady Stanu Królestwa Polskiego, utworzonej przez okupantów, b. p. rabin Perlmutter wchodzi w roku 1919 jako poseł - ortodoksa do pierwszego Sejmu Rzplitej, zwołanego przez Naczelnika Państwa, Marszałka J. Piłsudskiego i jako najstarszy wiekiem poseł otwiera pierwsze posiedzenie tego sejmku.

W ciągu swej działalności społeczno - politycznej niejednokrotnie

przedstawiał do Rady

Pogrzeb zn

= Pogrzeb rabina Perlmuttera.

W pogrzebie znanego rabina Abrahama Perlmuttera, b. posła na sejm, wzięło wczoraj udział kilkanaście tysięcy osób. Już od g. 5-ej przed domem na ul. Śliskiej 42, gdzie rabin Perlmutter zmarł w mieszkaniu swego syna, zaczęły się zbierać tłumy wyznawców, celem uczczenia zmarłego. Około południa wspomniana ulica na przestrzeni od Twardej do Sosnowej była zapełniona mrowiem głów, przeważnie mężczyzn. Punktualnie o godz. 13-ej ruszył karawan ze

zwłokami. Na ul. Komitetowej, Marjańskiej, Twardej, pl. Grzybowski, Granicznej, Żabiej, pl. Bankowym, Przejazd, Nowolipkach, Dzikiej i Gęsiej stały na chodnikach tłumy ludności żydowskiej. Ruch kołowy był wstrzymany. Na czele konduktu żałobnego jechało 2-ch policjantów rezerwy konnej, za nimi postępowało kilkunastu policjantów. W chwili, gdy karawan wjeżdżał na cmentarz przy ul. Okopowej, tłum przerwał kordon i przemocą dostał się na cmentarz. Dzięki sprawności policji obeszło się bez ofiar w ludziach.

Należy dodać, że za karawanem podążał rabinat w komplecie, złożony z 11 członków, rada i zarząd gminy żydowskiej, oraz kilku cadyków, między innymi z Radzymina oraz najpopularniejszy rabin w Polsce, Majer Szapiro z Piotrkowa.

Przemawiali nad grobem rabini: Posner — w imieniu gminy żydowskiej, Michelson — w imieniu rabinatu warszawskiego i r. Kanal — w imieniu rabinatu.

Z ramienia władz brali udział reprezentacyjny: zastępca komisarza rządu na m. Warszawę p. Olpiński, naczelnik wydz. bezp. publicznego p. Lissowski i radca do spraw żydowskich — p. Daniel Sztajnbock.

Przeгляд Wieczorny. 1930, № 129, 5 czerwca 1930

5 czerwca 1930 rok

Pośmiertnie odznaczony został
Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ**

Cykl wykładów dofinansowany ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Wykłady wyrażają jedynie poglądy autora i nie mogą być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.